

לימודי פרשנות ותרבות

ראש התוכנית: פרופ' אד גרינשטיין
מרצי התכנית: פרופ' רוני מירון, ד"ר ענר גוברין, ד"ר דרור ינון, ד"ר דורית למברגר, ד"ר לירן רזינסקי. ד"ר חזקי שוהם
מורי התוכנית: ד"ר נדב אפל, ד"ר יצחק בנימיני

מבוא:

תורת הפרשנות היא תחום המתייחס למכלול המדעים: מדעי הרוח, החברה, יהדות, משפטים וטבע. בכל התחומים הללו עוסקים בפרשנות של עובדות, טקסטים תרבותיים והתנהגויות אנושיות. במרוצת הזמן פותחו גם תיאוריות המסבירות את הפעילות הפרשנית, תחום זה מוכר כתורת הפרשנות או כהרמנויטיקה.

עד עתה יכול היה הסטודנט להתוודע לתיאוריות של פרשנות ותרבות רק באמצעות הדיסציפלינה הספציפית שבה למד במידה וניתנו קורסים במחלקתו. בד"כ אם ניתנו קורסים מתחום תורת הפרשנות והתרבות הם ניתנו מתוך הפרספקטיבה של הדיסציפלינה המסוימת ולא מתוך נקודת המבט הרחבה של התיאוריה ההרמנויטית הכללית. כך למשל הסטודנט לספרות לומד בד"כ קורסים מתחום בקורת הספרות, סטודנט לאנתרופולוגיה נחשף למחקר האתנוגרפי או הטקסטים של התרבויות השונות, וכן הלאה.

ההכרה בהיבט הרחב של התחום באה לידי ביטוי בכך שתיאורטיקנים עכשוויים העוסקים בתורת הפרשנות והתרבות משתמשים מצד אחד במכלול הרחב של הבנת העולה ממדעי הטבע ומצד שני הבנת העולם העולה מתחום מדעי החברה, כאשר הזנה הדדית זו מתווכת גם דרך המסורות הפילוסופיות. ההרמנויטיקה מטבעה היא איפוא אינטרדיסציפלינרית.

התוכניות ללימודי פרשנות ותרבות מקנה כלים חדשים לביקורת התרבות והיא מדגישה במיוחד את התיאוריות הביקורתיות של חקר התרבות שלהן היבטים הרמנויטיים.

התכנית:

המסלול המוצע הוא מסלול לסטודנטים שסיימו את לימודי התואר הראשון בהצטיינות ואשר מגלים יכולת ללימודים רחבי אופקים.

המסלול מוצע לתלמידי תואר שני ושלישי (מסלול משולב) בהנחה שלימוד בין-תחומי יהיה משמעותי ואפקטיבי רק לסטודנט שלמד דיסציפלינה אחת או שתיים ביסודיות בלימודי תואר ראשון. השילוב של סטודנטים הבאים למסלול כאשר באמתחתם החשיבה והידע מתחום אחד הוא בסיס חשוב לעצם הפעולה הבין-תחומית.

חובת הלימודים כוללת 25 שעות שנתיות של קורסי חובה וקורסי רשות. בנוסף לכך קיימת חובת השתתפות בסמינר מורים ותלמידים. מכסת השעות החריגה משקפת את העובדה שמדובר בלימודים בין-תחומיים המחייבים התפרסות רחבה על קשת נושאים.

מסלול מיוחד לדוקטורט בפסיכואנליזה ופרשנות לבעלי תואר שני (עם תיזה) במקצועות בריאות הנפש.
מרכז המסלול ד"ר ענר גוברין psychoanalysisandhermeneutics@gmail.com
התלמידים הלומדים לתואר שלישי חייבים להשתתף בסדנת דוקטורנטים.

מבנה תכנית הלימודים:

התכנית מורכבת משלש חטיבות עיקריות:

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

1. קורסי חובה כלליים:

קורסים המתמקדים בהיסטוריה ובתיאוריה הכללית של תורת הפרשנות ופרשנות השיח (5 ש"ש). קורסי החובה כוללים את הקורס העיקרי הקרוי "הרמוניטיקה". במסגרת קורס זה לומדים הסטודנטים את ההיסטוריה של התיאוריות המציעות הסבר למהות הפעולה הפרשנית, למן המאות השש עשרה שבע עשרה ועד לימינו. כמו כן לומדים הסטודנטים בקורס על הבעיות הקלאסיות העומדות ביסודן של התיאוריות הפרשניות ובמרכזן בעית יחסי קורא-טקסט-כותב.

הקורס השני, "פרשנות השיח", מפגיש את הסטודנט עם המדיום העיקרי שדרכו נעשית הפעולה הפרשנית - השפה. במסגרת קורס זה ילמד הסטודנט תיאוריות שונות המנסות לשרטט את המובן של המשמעות של הביטוי הלשוני, את תפקידם של הסימנים הלשוניים, את אופני השיח הלשוניים, השיח הכתוב על מכלול גווניו, השיח המדובר ומובני המשמעות שהם מעצבים.

שני קורסים אלו אמורים ליצור את הבסיס המינימלי וההכרחי להבנת הפנומן של הפרשנות.

כמו כן, חייב הסטודנט בשלושה הקורסים הבאים:

1. תיאוריות של תרבות: היבטים אנתרופולוגיים וסוציולוגיים.

2. מבוא לתיאוריות בלימודי תרבות.

3. תיאוריה וביקורת מפסיכואנליזה ועד פוסט-הומניזם.

שלושת קורסים אלו מניחים את התשתית ההכרחית ללימודים ביקורתיים בתחום התרבות.

2. קורסים העוסקים בפרקטיקה הפרשנית:

חטיבה זו כוללת מגוון של קורסים העוסקים בפרשנות המעשית ובתיאוריות של הפרשנות הספציפיות האופייניות לדיסציפלינות השונות (8 ש"ש). במסגרת חטיבה זו יהיה על הסטודנט לבחור שניים מתוך ארבעה אשכולות שבכל אחד מבחר קורסים העומדים לבחירה. האשכולות הם: קבוצת קורסים ממדעי היהדות, החברה, הרוח, הטבע והמשפט.

3. קורסים בין-תחומיים:

הקורסים המוצעים ע"י מורי התוכנית מספקים נקודת מבט אינטרדיסציפלינרית בחקר ההרמוניטיקה וביקורת התרבות.

4. סמינר מורים ותלמידים שבו יפגשו כל הסטודנטים שבמסלול עם צוות המורים העיקרי של המסלול באופן סדיר. במסגרת פגישה זו ירצו הסטודנטים, המורים, או מרצים אורחים על מחקריהם הבין-תחומיים.

סמינריונים:

כל סטודנט יהיה חייב בשני סמינריונים, האחד בחטיבה השלישית והאחר מהחטיבה השניה או השלישית.

קולקויום

כל תלמידי התוכנית חייבים להשתתף בקולקויום המחלקתי, במהלך כל שנות לימודיהם.

סדנת דוקטורנטים

התלמידים שסיימו לימודי תואר שני והחלו בלימודי תואר שלישי חייבים להשתתף בסדנת דוקטורנטים.

חובת תלמידי דוקטורט

תלמידי תואר שלישי חייבים בשלושה קורסים במהלך לימודיהם.

תלמידי הלומדים במסגרת פסיכואנליזה ופרשנות ללימודי דוקטורט חייבים ב-19 ש"ש וכן בקולקויום ובסדנת דוקטורנטים.

מלגות:

סטודנטים בתכנית יהיו זכאים לקבלת מלגת קיום ע"ס מצוינותם והישגיהם בתכנית.

לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות לטלפון 03-5317654

דרישות ללימודי התכנית לפרשנות ותרבות - תשע"ט
לתואר שני ולתואר שלישי (בכל המסלולים)
(שעות ונקודות זיכוי לתואר)

כל תלמידי התכנית חייבים בקורסים הבאים:

תואר שני לכל המסלולים : עם תיזה ותלמידי מסלול משולב

קורסי חובה

1. מבוא לתיאוריות ביקורתיות (2 ש"ש)
2. פרשנות השיח (הרצאה + תרגיל + הדרכה) (3 ש"ש)
3. הרמנויטיקה (2 ש"ש)
4. תיאוריות של תרבות (2 ש"ש)
5. תיאוריה וביקורת, מפסיכואנליזה ועד פוסט-הומניזם (2 ש"ש)

קולוקוויים מחלקתי

סה"כ: 11 ש"ש

כמו כן חייבים ב- 2 סמינריונים, סה"כ 4 ש"ש
5 קורסי בחירה מהתכנית, סה"כ 10 ש"ש

רישום לקוד תיזה – תלמידי שנה ב' במסלול עם תיזה

פטור מאנגלית וקורסי יהדות – בהתאם לדרישות האוניברסיטה.

סה"כ דרישות לתואר 25 ש"ש

תואר שלישי לתלמידי המסלול המשולב :

קורסי חובה :

קולוקוויום מחלקתי - חובה להרשם בכל שנה, במהלך כל שנות התואר.
סדנאת דוקטורנטים - חובה להרשם בכל שנה, במהלך כל שנות התואר.
רישום לקוד דוקטורט – לתלמידי שנה ג' ומעלה

קורסי בחירה :

3 קורסי בחירה ממגוון הקורסים ובסמינרים בתכנית.

תואר שלישי במסלול לפסיכואנליזה ופרשנות: (כולל מסלול השלמות)

קורסי חובה

1. מבוא לתיאוריות ביקורתיות (2 ש"ש)
2. פרשנות השיח (הרצאה ותרגיל) (3 ש"ש)
3. הרמנויטיקה (2 ש"ש)
4. תיאוריות של תרבות (2 ש"ש)
5. הרמנויטיקה ופוסט מודרניזם היבטים פסיכואנליטיים (2 ש"ש)
6. תיאוריה וביקורת, מפסיכואנליזה ועד פוסט-הומניזם (2 ש"ש)

קולוקוויום למסלול פסיכואנליזה ופרשנות
סדנאת דוקטורנטים
רישום לקוד דוקטורט – לתלמידי שנה ג' ומעלה
סה"כ 13 ש"ש.

3 קורסי בחירה מהתכנית, **סה"כ 6 ש"ש (אחד מהם חייב להיות קורס המוגדר כסמינריון)**

סה"כ דרישות לתואר 19 ש"ש

פטור באנגלית וקורסי יהדות – בהתאם לדרישות האוניברסיטה

חובות נוספים:

1. תלמידי תואר שני בכל המסלולים - על הסטודנטים לקחת קורסי חובה בשנה הראשונה ובכל מקרה, את קורסי החובה יש לסיים בשנה השנייה ללימודי התואר השני.
2. בכל המסלולים - ניתן לקחת קורס בחירה גם במחלקות אחרות, בהתאם לתחומי המחקר של הסטודנטים ובלבד שהקורס הוא לתארים מתקדמים. **הרישום לקורס זה מותנית באישור ראש התכנית או ראש המסלול.**
3. בכל המסלולים - נוכחות בקולוקוויום לאורך שנת הלימודים – חובה בכל שנות התואר.
4. תלמידי תואר שלישי - חייבים בסדנת דוקטורטים מהשנה הראשונה, לאורך כל שנות התואר.